

На основу члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС" бр. 101/05), а у вези са чланом 80. Закона о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/05 и 61/05) и члана 54. Статута Технолошког факултета Нови Сад, Савет на VI седници одржаној 18.10.2013. године доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ НА ТЕХНОЛОШКОМ ФАКУЛТЕТУ НОВИ САД

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и прописима донетим на основу Закона, уређује се спровођење безбедности и здравља на раду запослених на Технолошком факултету Нови Сад (у даљем тексту: Факултет) као и других лица која учествују у радним процесима или се затекну у радној околини Факултета, у циљу стварања безбедних услова рада којима се штити живот и здравље запослених и њихова радна способност, ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и других обољења у вези са радом.

Члан 2.

Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери: смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених.

Члан 3.

Изрази који се користе у Правилнику имају следеће значење:

1. Запослени јесте домаће или страно физичко лице које је у радном односу на Факултету, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад на Факултету;
2. Представник запослених јесте лице изабрано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
3. Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;
4. Превентивне мере јесу све мере које се предузимају или чије се предузимање планира на свим нивоима рада на Факултету, ради спречавања повређивања или оштећења здравља запослених;
5. Радно место јесте простор намењен за обављање послова код послодавца (у објекту или на отвореном као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним средствима, и сл.) у којем запослени борави или има приступ у току рада и који је под непосредном или посредном контролом послодавца;

6. Радна околина јесте простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада;
7. Средство за рад јесте:
 - објекат који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне инсталације и др.),
 - опрема за рад (машина, уређај, постројење, инсталација, алат и сл.) која се користи у процесу рада,
 - конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.),
 - помоћна конструкција и објекат, као и конструкција и објекат који се привремено користи за рад и кретање запослених (скела, радна платформа, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.),
 - друго средство које се користи у процесу рада или је на било који начин повезано са процесом рада;
8. Средство и опрема за личну заштиту на раду јесте одећа, обућа, помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запосленог;
9. Опасне материје јесу експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства, када су везане за неке супстанце, опасна по живот и здравље запослених;
10. Опасност јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;
11. Опасна појава јесте догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;
12. Ризик јесте вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља запосленог услед опасности;
13. Акт о процени ризика јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду;
14. Процена ризика јесте систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;
15. Радно место са повећаним ризиком јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са овим законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;
16. Лице за безбедност и здравље на раду јесте лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има положен стручни испит о практичној оспособљености и које Факултет писменим актом одреди за обављање тих послова;
17. Правно лице за обављање послова прегледа и испитивања опреме за рад и испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености јесте правно лице којем је министар надлежан за рад издао лиценцу, у складу са овим законом;

18. Служба медицине рада јесте служба којој Факултет повери обављање послова заштите здравља запослених;
19. Стручни налаз јесте извештај о извршеном прегледу и испитивању опреме за рад или испитивању услова радне околине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
20. Одговорно лице за обављање прегледа и испитивања опреме за рад и испитивања услова радне околине, као и за потписивање стручних налаза, јесте лице са лиценцом за вршење тих послова (у даљем тексту: одговорно лице);
21. Лиценца јесте овлашћење које министар надлежан за рад даје правном или физичком лицу за обављање одређених послова у области безбедности и здравља на раду, у складу са Законом.

Члан 4.

Спровођење мера безбедности и здравља на раду је право и обавеза послодавца и запосленог. Међусобна сарадња послодавца и запослених је основни елемент организационих и осталих мера на нивоу Факултета, које треб а да обезбеде запосленом улогу активног учесника у тој сарадњи.

Непридржавање прописаних мера безбедности и здравља на раду представља основ за отказ уговора о раду од стране послодавца и повлачи кривичну одговорност, у складу са законом и другим прописима.

Члан 5.

Право на безбедност и здравље на раду на Факултету имају:

- сви запослени који су стекли својство запосленог на Факултету, без обзира на време трајања рада;
- ученици и студенти када се налазе на редовној настави, професионалној пракси или практичној настави (на практичној настави у кабинетима, радионицама, лабораторијама и др.);
- лица ангажована по уговорима на извођењу образовно-научног рада;
- лица која се налазе на стручном оспособљавању, које се одвија средствима рада Факултета;
- лица на професионалној рехабилитацији;
- лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упознат Факултет.

Члан 6.

Факултет је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених.

Факултет је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду.

Безбедност и заштита здравља на раду заснива се на примени прописа из области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и других важећих прописа.

Члан 7.

Превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених обезбеђује Факултет полазећи од следећих начела:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;

- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин.

Члан 8.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, Факултет, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Ако Актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, Факултет је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

Члан 9.

Одредбе овог Правилника и мере утврђене на основу њега ради обезбеђења безбедности и здравља на раду дужни су да остварују и спроводе сви запослени, органи и организационе јединице на Факултету, као и сва трећа лица која се по било ком основу налазе у згради Факултета.

II ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 10.

Актом о процени ризика, Факултет за сва радна места у радној околини утврђује процене ризика од повреда или оштећења здравља и начин и мере за њихово отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду, на начин и по поступку који прописује министар надлежан за рад.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада, Акт из става 1. овог члана Факултет је дужан да измени.

Актом из става 1. овог члана Факултет, одређује, на основу оцене службе медицине рада, и:

- посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини;
- потребу за обављањем претходних и периодичних лекарских прегледа;
- употребу средстава и опреме за личну заштиту запослених на раду.

Члан 11.

За обављање послова безбедности и здравља на раду, Факултет актом у писменој форми одређује Лице за безбедност и здравље на раду које мора имати положен стручни испит у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

За обављање послова из става 1. овог члана Факултет може да одреди једно или више лица од запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који има лиценцу за безбедност и здравље на раду.

Факултет је дужан да лицу за безбедност и здравље на раду омогући независно и самостално обављање послова у складу са Законом и овим Правилником, приступ свим

подацима из области безбедности и здравља на раду и усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 12.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду Факултет ангажује службу медицине рада.

Члан 13.

Факултет је дужан да, у складу са актом о процени ризика, запосленима изда на употребу средства и опрему за личну заштиту на раду.

Средства и опрему за личну заштиту на раду Факултет је дужан да одржава у исправном стању.

Средства и опрема за личну заштиту, са роковима трајања и по радним местима, утврђена су Актом о процени ризика за сва радна места у радној околини.

Члан 14.

Факултет је дужан да запосленима да на употребу средства за рад на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Средства из става 1. овог члана Факултет може дати на употребу запосленима под условима:

1. ако располаже прописаном документацијом на српском језику за њихову употребу и одржавање у којој је произвођач, односно испоручилац навео све безбедоносно-техничке податке, важне за оцењивање и отклањање ризика на раду;
2. ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље на раду које су одређене том документацијом, у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима и стандардима.

Изузетно, када није у могућности да обезбеди документацију из става 2. тачка 1. овог члана, Факултет ту документацију обезбеђује од правног лица регистрованога за послове контроле квалитета.

Уколико је документација из става 2. тачка 1. и 2. овог члана на страном језику, Факултет обезбеђује превод документације на српски језик.

Средства за рад Факултет је дужан да одржава у исправном стању.

Члан 15.

Факултет је дужан да спроводи превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад и услова радне околине на начин и роковима, у складу са прописима које доноси министар надлежан за рад.

За обављање послове из става 1. овог члана Факултет може ангажовати само правно лице које поседује лиценцу за обављање тих послова.

Члан 16.

Факултет је дужан да запосленог упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о свим конкретним мерама за безбедност и здравље на раду, односно да га оспособи за безбедан и здрав рад. Факултет врши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад приликом:

1. заснивања радног односа запосленог;
2. премештаја запосленог на друге послове;
3. увођења нове технологије или средстава за рад;
4. промене процеса рада.

Оспособљавање запосленог врши се у току радног времена и на његовом радном месту, о трошку Факултета.

Члан 17.

Оспособљавање запослених врши се теоријски и практично, на основу програма обуке који доноси Факултет.

Члан 18.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се на начин и по поступку утврђеним Актом о процени ризика.

Члан 19.

Обавези оспособљавања за безбедан и здрав рад, у смислу члана 16-18. овог Правилника, подлежу и запослени другог послодавца који, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад на Факултету.

Члан 20.

У случајевима када процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, о начину обављања процеса рада запослени се упознаје путем писменог обавештења, инструкције или упутстава.

Изузетно, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, инструкције или упутства дају се у усменој форми.

Члан 21.

Факултет је дужан да обезбеди средства за пружање прве помоћи и организује пружање прве помоћи у случају повреде запосленог на раду.

Факултет је дужан да обезбеди и организује спасавање и евакуацију запослених у случају опасности.

У циљу пружања прве помоћи, спасавања и евакуације у случају опасности, Факултет организује оспособљавање одговарајућег броја запослених.

Факултет доноси одлуку о запосленима који се упућују на оспособљавање у смислу става 3. овог члана.

Члан 22.

Сва лица, која се по било ком основу налазе у радној околини, обавезно се упозоравају на опасна места или штетности по здравље које се јављају у процесу рада истицањем ознака за безбедност или здравље, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање и отклањање ризика.

Члан 23.

Факултет је дужан да примењује мере безбедности и здравља на раду утврђене законом и подзаконским (општим и посебним) прописима.

У случају увођења нових технологија и средстава за рад за које постојећим прописима нису утврђене мере безбедности и здравља на раду, Факултет, до доношења одговарајућих прописа, доноси упутство о начину примене опште познатих мера којима се осигурава безбедност и здравље на раду, односно којима се у разумној мери може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог.

Упутство из става 2. овог члана обавезујуће је за запослене који у раду примењују технологије из става 2. овог члана.

О увођењу технологија и средстава за рад из става 2. овог члана, као и о упутствима за безбедан рад, обавезно се обавештавају запослени и Лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 24.

Факултет запосленом који је млађи од 18 година живота не може одредити рад на пословима:

1. на којима се обавља нарочито тежак физички рад или рад на висини;
2. који укључују излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације;
3. који би, по налазу медицине рада могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот, с обзиром на његове психофизичке способности.

Запосленом између навршене 18. и 21. године живота Факултет може одредити рад на пословима из става 1. тачка 3. овог члана само на основу налаза медицине рада којим се утврђује да такав рад није штетан по његово здравље.

Трошкове лекарског прегледа из става 1. тачка 3. и става 2. овог члана сноси Факултет.

Ако се на пословима на којима раде запослени млађи од 18 година живота уоче опасности из става 1. тачка 1-3. овог члана, Факултет је дужан да их премести на друге послове док опасност траје.

Члан 25.

Факултет запосленој жени за време трудноће не може одредити рад на пословима који су, по налазу медицине рада, штетни по њено здравље и здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност хемикалијама, екстремним температурама и вибрацијама.

Ако се на пословима на којима ради запослена жена за време трудноће уоче опасности из става 1. овог члана, Факултет је дужан да их премести на друге послове док траје опасност.

Члан 26.

Запосленом инвалиду рада Факултет је дужан да обезбеди обављање послова према његовој преосталој радној способности, у складу са налазом и мишљењем медицине рада.

Запосленом код кога је, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима, Факултет је дужан да обезбеди обављање другог одговарајућег посла, у складу са налазом и мишљењем медицине рада.

Члан 27.

Факултет је дужан да рад са опасним материјама повери само запосленима који испуњавају прописане услове за рад и који су оспособљени за рад са таквим материјама.

Факултет посебним општим актима - правилницима регулише начин и поступак рада с материјама из става 1. овог члана.

Члан 28.

Под повредом на раду, за које Факултет обезбеђује предузимање мера, сматра се сваки случај повреде дефинисан Законом о безбедности и здрављу на раду.

За сваки случај повреде на раду или изненадне болести Факултет обезбеђује пружање прве помоћи и евакуацију запослених, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, прописану евиденцију и обавештавање надлежних лица и органа инспекцијског надзора.

О пружању прве помоћи и спасавања повређеног запосленог стара се одговорно Лице за безбедност и здравље на раду и запослени оспособљени за пружање прве помоћи.

Члан 29.

Запослени који се повреди на раду дужан је да о томе одмах обавести Лице за безбедност и здравље на раду.

Уколико због тежине повреде, повређени запослени није у могућности да пријави повреду, дужан је да то учини запослени који се затекао најближе месту догађаја, односно који је први видео или сазнао за повреду.

Члан 30.

Повреде на раду се морају евидентирати на Факултету. Непосредни руководиоц сачињава изворни записник и доставља секретару Факултета у року од 24 часа, рачунајући од момента настанка повреде.

Под несрећом на послу сматра се свака повреда на раду, дефинисана одговарајућим законским прописима.

Члан 31.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка повреде, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запосленог.

Члан 32.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, Факултет доставља запосленом који је претрпео повреду, односно обољење, и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање, у складу са правилником надлежног министарства.

Факултет је дужан да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и спроведеним мерама.

Члан 33.

Факултет је обавезан да води и чува евиденције о безбедности и здрављу на раду утврђене Законом о безбедности и здрављу на раду на начин који прописује министар надлежан за рад и то евиденције о:

1. радним местима са повећаним ризиком;
2. запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
3. повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
4. запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
5. опасним материјама које користи у току рада;
6. извршеним испитивањима радне околине;
7. извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
8. пријавама смртних, колективних и тешких повреда на раду, повреда на раду због којих запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, професионалних обољења, односно обољења у вези са радом запосленог, и опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље запослених.

Члан 34.

Факултет обавештава:

1. инспекцију рада и надлежни орган унутрашњих послова о свакој смртној, колективној или тешкој повреди на раду, повреди на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и о опасној појави која би могла да угрози безбедност и здравље запослених - одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка;
2. инспекцију рада о професионалном обољењу, односно обољењу у вези са радом запосленог - најкасније у року од три радна дана од дана сазнања.

Члан 35.

Факултет је дужан да све запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет Факултета.

Члан 36.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада у задатом року, обавеза је Декана Факултета као одговорног лица.

Извештавање инспекције рада о стању извршених мера у законском року, обавеза је одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 37.

Извештавање надлежне инспекције рада у законском року за смртну, колективну или тешку повреду на раду и о појавама које би могле угрозити безбедност запослених, обавеза је лица одговорног за безбедност и здравље на раду.

Члан 38.

Забрањен је долазак на рад и боравак у просторијама Факултета у алкохолисано стању или под утицајем других средстава зависности.

Под алкохолисаним стањем запосленог, у смислу овог Правилника, подразумева се садржај алкохола у организму већи од 0,30 mg/ml.

Поступак провере алкохолисаности регулисан је посебним Правилником.

Члан 39.

Запослени на Факултету имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду. Најмање три представника запослених могу да образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Члан 40.

Факултет је дужан да Одбору омогући:

1. увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
2. да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Факултет је дужан да Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 41.

Представници запослених, односно Одбор, имају право:

1. да Факултету дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
2. да захтевају од Факултета да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;

3. да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Факултет није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 42.

Факултет је дужан да представнике запослених, односно Одбор, упозна:

1. са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
2. са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
3. о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 43.

Декан Факултета и представници запослених, односно Одбор, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 44.

Обавезе Факултета утврђене овим Правилником, у складу са законом и прописима донетим на основу закона, представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду.

Члан 45.

Запослени имају право да раде под условима који обезбеђују потпуну сигурност на раду, односно на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Члан 46.

Запослени има право да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, под условима и на начин утврђен овим Правилником и на основу њега донетим актима.

Члан 47.

Запослени има право да Факултету даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду.

Предлози, примедбе и обавештења из става 1. овог члана Факултету се подносе преко лица које обавља послове безбедности и здравља на раду.

Члан 48.

Запослени има право да одбије да ради:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене утврђене мере за безбедност и здравље на раду;
2. ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима или радном месту на које га је Факултет одредио;
3. дуже од пуног радног времена или ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
4. на средству за рад на којем нису примењене прописане мере безбедности и здравља на раду;

5. ако му Факултет није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком.

У случају из става 1. овог члана запослени може да се писменим захтевом обрати Факултету ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене. Захтев се подноси лицу које обавља послове безбедности и здравља на раду.

Ако Факултет не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од дана пријема захтева, запослени има право да захтев за заштиту права поднесе инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а Факултет сматра да захтев запосленог није оправдан, Факултет је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 49.

Запослени има право да предузме одговарајуће мере за отклањање опасности, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању, у случају када му прети непосредна опасност по живот или здравље, и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

Запослени није одговоран за штету коју проузрокује Факултет у случају из става 1. овог члана.

У случају из става 1. овог члана запослени је дужан да одмах обавести Лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 50.

Запослени је дужан да примењује одредбе овог Правилника и других аката којима Факултет утврђује мере за безбедан и здрав рад, у складу са законом и прописима донетим на основу закона.

Запослени су дужни:

1. да се оспособе за примену мера безбедности и здравља на раду;
2. да послове врше са пуном пажњом ради обезбеђивања свог живота и здравља, као и заштите здравља осталих запослених;
3. да се придржавају прописаних и наложених мера безбедности и здравља на раду и да се старају о спровођењу и унапређењу безбедности и здравља на раду;
4. да се подвргну одговарајућем алко-тесту или провери конзумирање других средстава зависности;
5. да се обуче за пружање помоћи осталим запосленима;
6. да правилно рукују машинама и опремом за рад и личним заштитним средствима и да их одржавају у исправном стању, да наменски користе лична заштитна средства, да пре почетка рада провере исправност и сигурност уређаја, оруђа за рад и средстава личне заштите и да о запаженим недостатцима, кваровима и другим појавама одмах обавесте непосредног руководиоца и Сарадника на пословима заштите и безбедности на раду;
7. да се подвргавају редовним и ванредним превентивно-здравственим прегледима;
8. да стално усавршавају своје знање и практичну способност у вези безбедности и здравља на раду и заштите радне и животне средине и обављањем својих послова спречавају загађивање радне и животне средине.

Члан 51.

Запослени је дужан да правилно рукује средствима за рад, како својим неправилним радом не би угрозио како своју безбедност и здравље тако и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да свакодневно пре почетка рада прегледа своје радно место, укључујући и средства за рад која користи и утврди да ли су у исправном стању.

У случају да средства за рад нису у исправном стању, запослени је дужан да одмах обавести непосредног руководиоца и Лице за безбедност и здравље на раду.

Запослени је дужан да опрему за рад наменски користи, према упутствима произвођача и у току рада стално прати и контролише функционисање и исправност средстава за рад.

Запослени је дужан да сваки квар или неправилност средстава за рад одмах пријави лицу које обавља послове безбедности и здравља на раду ради отклањања уочених кварова или неправилности.

Запослени је дужан да по завршетку рада средства за рад остави у прописаном стању и на тај начин превентивно делује на безбедност и здравље на раду.

Члан 52.

Запослени који раде на радним местима за које је Актом о процени ризика утврђено да су радна места са повећаним ризиком обавезни су да се подвргавају претходним и периодичним лекарским прегледима код службе медицине рада.

Члан 53.

Запослени који раде на радним местима на којима је утврђена обавеза примене средстава и опреме личне заштите, дужни су да утврђена средства и опрему у току рада наменски користе, пажљиво рукују њима и да их одржавају у исправном стању.

Члан 54.

Запослени не могу отпочети са радом и радити ако су у алкохолисаном стању.

Запослени су дужни да поштују забрану доласка на рад под дејством алкохола, као и других средстава зависности.

Члан 55.

Запослени који су обучени за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију дужни су да учествују у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија.

Члан 56.

Запослени одговарају за повреду радне обавезе и радне дисциплине уколико се не придржавају одредби Закона, овог Правилника и других аката Факултета о безбедности и здрављу на раду.

IV ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 57.

Организовање, спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду запослених обухвата:

1. доношење средњорочних и годишњих програма безбедности и здравља на раду;
2. издвајање финансијских средстава за извршавање програма безбедности и здравља на раду;
3. упознавање и расправљање о стању услова рада и доношење одговарајућих одлука за обезбеђење и унапређење безбедности и здравља на раду;
4. разматрање извештаја које подносе инспектор рада, лице за безбедност и здравље на раду и Факултета о стању безбедности и здравља на раду;
5. разматрање предлога, примедби и обавештења запослених о питањима безбедности и здравља на раду;

6. доношење одговарајућих општих аката-правилника, одлука, наредби и упутстава, обавештавање инспекције и других органа у вези безбедности и здравља на раду запослених.

Члан 58.

Факултет је дужан да предузима одговарајуће мере заштите здравља и безбедности запослених као и да спречава настанак професионалних обољења и то:

1. организује послове заштите на раду,
2. смањује ризике у процесу рада од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозија, пожара и слично,
3. да прилагођава рад запосленим, нарочито у погледу конципирања радног места, избора опреме и оруђа за рад, као и метода рада, ради ублажавања једноличности у процесу рада,
4. да, када је технички могуће, замени опасне компоненте у раду са безопасним или мање опасним,
5. спроводи мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима,
6. даје одговарајућа упутства запосленим,
7. цени здравствено стање запослених и њихову безбедност на раду,
8. оспособљава запослене за безбедан рад,
9. предузима одговарајуће мере, да се само запосленима који имају одговарајућа упутства дозвољава приступ у зони опасности.

Члан 59.

Савет Факултета, у складу са својим правима и обавезама утврђеним Статутом, стара се о спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду и у том циљу:

1. доноси, у писменој форми, општи акт којим утврђује права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду,
2. доноси планове и програме мера заштите на раду и стара се о њиховом спровођењу,
3. врши анализу стања безбедности и здравља на раду.

Члан 60.

Декан Факултета у области организовања, спровођења и унапређења безбедности и здравља на раду, поред послова који су му стављени у надлежност Законом и прописима донетим на основу Закона и општим актима, врши и следеће послове:

1. доноси, у писменој форми, акт о процени ризика, утврђује начин и мере за отклањање ризика, или мења акт о процени ризика у случају појаве нове опасности или промене нивоа ризика;
2. организује послове безбедности и здравља на раду и актом у писменој форми одређује Лице за безбедност и здравље на раду;
3. разматра стање безбедности и здравља на раду према годишњем извештају о стању у безбедности и здрављу на раду;
4. доноси мере ради отклањања уочених недостатака и неправилности;
5. разматра извештаје које подноси надлежни орган инспекције рада и други органи о стању заштите на раду и доноси одлуке у складу са захтевима и препорукама тих органа;
6. приликом организовања рада и радног процеса обезбеђује превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених;
7. одлучује о финансијским средствима за обезбеђење превентивних мера и унапређивање безбедности и здравља на раду;
8. покреће поступак за утврђивање одговорности запослених због непридржавања мера и норматива утврђених Законом и овим Правилником;

9. предузима мере за покретање поступка у случају повреде радне обавезе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду;
10. на првој седници после насталог смртног удеса на раду или тешке повреде, разматра узроке несреће и предузима одговарајуће мере ради отклањања истих.

Члан 61.

Декан Факултета обезбеђује:

1. рад на месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
2. реализацију програма оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад;
3. коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
4. доношење и примену одговарајућих упутстава за безбедан рад;
5. одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
6. прописане лекарске прегледе запослених у складу са Законом, на основу аката о процени ризика и оцене службе медицине рада;
7. ангажовање правног лица са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
8. пружање прве помоћи, и оспособљавање одговарајућег броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
9. заустављање сваке врсте рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених;
10. осигурање запослених од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете;
11. посебну заштиту жена, родитеља, омладине и инвалида у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, Законом о раду и другим важећим прописима;
12. предузимање и других прописаних мера безбедности и здравља на раду, у складу са законом, другим прописима и актима Факултета.

Члан 62.

Запослени који организују или непосредно руководе процесом рада, сваки у свом делокругу, одговорни су за спровођење безбедности и здравља на раду у организационој целини којом руководе и у том делу нарочито су дужни да:

1. предузму мере за обезбеђивање сигурности запослених на раду;
2. обезбеде услове за обављање лекарских прегледа запослених;
3. поступи по налогу Декана Факултета или лица које он овласти, односно органа надлежне инспекције и лица за безбедност и здравље запослених у вези спровођења и унапређења безбедности и здравља на раду.;
4. предузму мере за спречавање приступа лицима у објектима која немају основа да се налазе у њима;
5. зауставе сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених;
6. забране пушење на местима и просторима где то није дозвољено;
7. средства рада или средства и опрему за заштиту на раду искључе из употребе ако су неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље на раду;
8. упознају запосленог са опасностима и штетностима и мерама за безбедан рад;
9. да не дозволе рад запосленом без средстава личне заштите,
10. обезбеде запосленом коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду у складу са актом о процени ризика;

11. обезбеде одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
12. предузму мере за отклањање кварова или других недостатака који би могли угрозити безбедност на раду;
13. запосленом одреде обављање послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
14. запосленима да на употребу средстава за рад, односно средстава и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеде контролу њихове употребе у складу са наменом;
15. забране даљи рад запосленом ако не испуњава здравствене услове за рад на пословима са повећаним ризиком, ако се није подвргао прописаном периодичном лекарском прегледу, ако није оспособљен или додатно оспособљен за радно место са повећаним ризиком, ако се не придржава прописаних упутстава, обавештења или ознака, ако ненаменски користи средства и опрему за заштиту на раду и ако запослени одбија да поступи по упутству за безбедан рад;
16. ако се монтира нова, премешта на друго место рада или врши измена на опреми за рад, уводи нова или врши измена технологије или инсталација, која утиче на услове радне околине, обавештава о томе Декана и Лице за безбедност и здравље на раду, осам дана пре пуштања у рад;
17. у изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције даје у усменој форми;
18. сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, експлозију или хаварију као и појаву која би могла угрозити безбедност на раду одмах по сазнању пријави Факултету или Лицу за безбедност и здравље на раду.

Члан 63.

Наставник, сарадник, истраживач, техничар се обавезује да:

1. предузме мере за обезбеђивање сигурности студената на Факултету;
2. поступи по налогу Декана Факултета или лица које он овласти, односно органа надлежне инспекције и Лица за безбедност и здравље запослених у вези спровођења и унапређења безбедности и здравља на раду.
3. предузме мере за спречавање приступа лицима у објектима која немају основа да се налазе у њима;
4. заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених и студената;
5. забрани пушење на местима и просторима где то није дозвољено;
6. забрани рад и удаљи студента који је под утицајем алкохола или других средстава зависности;
7. средства рада или средства и опрему за заштиту на раду искључи из употребе ако су неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље на раду;
8. упозна студенте са опасностима и штетностима и мерама за безбедан рад;
9. обезбеди запосленом коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду у складу са актом о процени ризика;
10. обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
11. предузме мере за отклањање кварова или других недостатака који би могли угрозити безбедност на раду;
12. студентима одреди обављање послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;

13. студентима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом;
14. забрани даљи рад студентима ако се не придржавају прописаних упутстава, безбедносних обавештења или ознака, ако ненаменски користе средства и опрему за заштиту на раду и ако одбијају да поступе по упутству за безбедан рад;
15. свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање;
16. видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање или отклањање ризика;
17. ако се монтира нова, премешта на друго место рада или врши измена на опреми за рад, уводи нова или врши измена технологије или инсталација која утиче на услове радне околине, обавештава о томе Декана Факултета и Лице за безбедност и здравље на раду, осам дана пре пуштања у рад;
18. у изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције даје у усменој форми;
19. сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, експлозију или хаварију, као и појаву која би могла угрозити безбедност на раду одмах по сазнању пријави Факултету или лицу за безбедност и здравље на раду.

Члан 64.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља стручне послове безбедности и здравља на раду и дужан је да обилази објекте и радна места и проверава да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду које се односе на:

1. припрему и спровођење оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад;
2. организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
3. организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
4. врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
5. припрему упутства за безбедан рад и контролу њихове примене;
6. учешће у припреми акта о процени ризика;
7. учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
8. предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
9. свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
10. прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
11. забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
12. сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду, учествује при распоређивању запосленог на радно место у складу са лекарским извештајем о здравственом стању;

13. води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
14. разматра записнике и решења инспекције рада, утврђује мере за отклањање недостатака и остварује комуникацију са надлежном инспекцијом рада;
15. предузима мере да се у одређеном року отклоне утврђени недостаци и неправилности чије отклањање је решењем наредио инспектор рада;
16. спровођење и примену других мера које су уређене актом Факултета.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11. овог члана, као и да да предлог мера за смањење ризика у границама прихватљивог.

Члан 65.

Служба медицине рада која се ангажује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини приликом састављања Акта о процени ризика:

1. упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
2. утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези с радом;
3. оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;
4. врши периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
5. учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
6. даје савете Факултету при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
7. саветује Факултет у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;
8. учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;
9. непосредно сарађује са Лицем за безбедност и здравље на раду.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

На све што није регулисано овим Правилником непосредно су примењују одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и прописи донети на основу овог Закона.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду упознати са Правилником о безбедности и здрављу на раду.

Члан 67.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења, а примењиваће се осмог дана од дана објављивања на огласној табли и интернет страници Факултета.

Председник Савета Факултета
Проф. др Снежана Синадиновић Фишер